

Dariusz Kardela

Dział Udostępniania i Magazynowania Zbiorów
Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej
Politechnika Wroclawska
e-mail: dariusz.kardela@pwr.edu.pl

XVIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Bibliotek Uczelni Niepublicznych i Publicznych „Biblioteka przyszłości – wyzwania – trendy – zagrożenia” (Nowy Sącz, 24–25 maja 2018 r.)

W dniach 24–25 maja 2018 r. w Nowym Sączu odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa Bibliotek Uczelni Niepublicznych i Publicznych „Biblioteka przyszłości – wyzwania – trendy – zagrożenia”, zorganizowana przez nowosądecką Bibliotekę Wyższej Szkoły Biznesu – National-Louis University (dalej: WSB-NLU). Konferencje bibliotek uczelni niepublicznych mają wieloletnią tradycję, była to już bowiem osiemnasta edycja. Należy jednocześnie zaznaczyć, że ich organizatorzy stopniowo otwierają się na środowisko bibliotek publicznych, o czym świadczą afiliacje prelegentów. Spotkanie pracowników bibliotek uczelni państwowych i prywatnych dało impuls do wielu ciekawych wystąpień i dyskusji. Wszystkie wystąpienia odbywały się w sesjach plenarnych.

Konferencję otworzyli Maria Sidor, dyrektor Biblioteki WSB-NLU, oraz Dariusz Woźniak, rektor WSB-NLU, którzy przywitali uczestników oraz przedstawili plan organizacyjny konferencji. Wykład inauguracyjny obrady, zatytułowany *Czy jest na sali Nostradamus? O trudnym zadaniu kreślenia wizji przyszłości bibliotek* wygłosił Artur Jazdoń z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prelegent omówił perspektywy rozwoju nauki i bibliotek, kładąc nacisk na zagrożenia i prognozy w obliczu zachodzących zmian.

Sesję pierwszą, *Biblioteka a technologia*, moderował Paweł Głański z WSB-NLU. Pierwszy referat, *System Informacji Naukowej Politechniki Poznańskiej jako narzędzie komunikacji z użytkownikiem w relacji bibliotekarz – pracownik naukowy*, autorstwa Karoliny Popławskiej i Jakuba Bajera z Biblioteki Politechniki Poznańskiej, dotyczył kompleksowego zbierania informacji w jednym spójnym systemie, który skupia w sobie różne bazy, co pozwala optymalizować zarządzanie dorobkiem naukowym uczelni zarówno na poziomie metainformacji, jak i na poziomie treści cyfrowych. Zdzisław Gębołyś z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w referacie pt. *Niemiecka Biblioteka Cyfrowa – brama do kultury i wiedzy o Niemczech... i o Polsce* omówił genezę, cele, zadania i cztery lata funkcjonowania Die Deutsche Digitale Bibliothek (dalej: DDB). Sąsiedztwo historyczne i geograficzne skłoniło autora do dokonania analizy zbiorów DDB dotyczących Polski, w tym tych w języku polskim i w językach obcych. Na tej podstawie sformułował wnioski, w jakim stopniu DDB może stanowić bramę do kultury i wiedzy nie tylko o krajach niemieckojęzycznych, ale również o Polsce. Edyta Kołodziejczyk i Małgorzata Roźniakowska-Kłosińska z Biblioteki Politechniki Łódzkiej w referacie *Ocena wykorzystania technologii informatycznych przez studentów i wykładowców akademickich: studium przypadku Biblioteki Politechniki Łódzkiej* zanalizowały transformacje technologii, badań naukowych, uczenia się i nauczania, a co za tym idzie – kompetencji i preferencji informatycznych w zakresie ich wykorzystania w badaniach naukowych, dydaktyce i edukacji przez studentów oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych Politechniki Łódzkiej. Barbara Czarnecka z TEB Edukacja w Nowym Sączu w referacie pt. *Współpraca i komunikacja w organizacjach o charakterze konsorcjum* postulowała rezygnację z kooperacji na rzecz współpracy oraz akcentowała potrzebę dobrej komunikacji w organizacjach o charakterze konsorcjum. Takie podejście pozwoliłoby zapobiec nierównorzędnym stosunkom władzy i brakowi prawdziwego partnerstwa. Dominik Kowalski z Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina w Warszawie w referacie pt. *Biblioteka muzyczna biblioteką przyszłości* przedstawił projekt, którego celem jest udostępnienie całej spuścizny muzycznej Fryderyka Chopina w internecie. W celu realizacji tego przedsięwzięcia zostały pozyskane najnowsze technologie służące do digitalizacji zbiorów muzycznych oraz prowadzenia automatycznej analizy muzykologicznej. Obecnie technologie te są rozwijane w dwóch miejscach na świecie: na Uniwersytecie Stanforda w Kalifornii oraz w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina w Warszawie. Artur Koratka z Centrum Badań i Programowania WSB-NLU przygotował refe-

rat pt. *Nowoczesna dydaktyka z perspektywy studenta i wykładowcy* na przykładzie zintegrowanego systemu informatycznego Cloud Academy, który oprócz innowacyjnego i kompleksowego podejścia do zarządzania strategicznego i operacyjnego oferuje całkiem nowe możliwości realizacji w pełni interaktywnych zajęć na odległość z wykorzystaniem wielostrumieniowego przekazu danych (w tym m.in. przekazu wideo w formacie 360 stopni oraz poprzez okulary wirtualne). Jako ostatni w pierwszej sesji głos zabrał Jarosław Znaleźniak, przedstawiciel firmy Elibron Sp. z o. o. – jednego ze sponsorów konferencji – który zaprezentował nowoczesne systemy zabezpieczenia i ewidencji zbiorów bibliotecznych. Sesję drugą, *Misja biblioteki dla nauki*, prowadził Marek Górecki z Biblioteki Głównej Politechniki Krakowskiej. Henryk Hollender z Biblioteki Łazarzkiego w Warszawie wygłosił referat pt. *Nauka jako mrowisko i miejsce biblioteki w sieciach współpracy badawczej*. Referent stwierdził, że najbardziej liczą się badania interdyscyplinarne i duże zespoły autorskie, a otwarty dostęp w dużym stopniu umożliwia uniezależnienie od biblioteki macierzystej instytucji i jej zbiorów. Zadaniem biblioteki nie jest już zatem wspomaganie „wyszukiwania informacji” ani „udostępnianie zasobów”, ale wspieranie uczonych, by odnajdywali się w obrębie „scientific collaboration networks”. Aneta Drabek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w referacie pt. *Międzynarodowa obecność polskich czasopism (na podstawie Emerging Sources Citation Index)* zanalizowała 137 czasopism polskich i ich międzynarodową obecność w Web of Science Core Collection na podstawie bazy Emerging Sources Citation Index, która została uruchomiona w listopadzie 2015 r. Hanna Kościuch i Jolanta Żochowska z Biblioteki Uniwersyteckiej im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku w referacie pt. *Współpraca międzynarodowa uczelni a rozwój bibliotek akademickich w Polsce na przykładzie Uniwersytetu w Białymstoku i Biblioteki Uniwersyteckiej w Białymstoku* postawiły tezę, że umiędzynarodowienie uczelni stanowi jedno z najważniejszych wyzwań stojących przed polskim szkolnictwem wyższym, a biblioteka może odgrywać istotną rolę w tym procesie. Leszek Szafranski z Biblioteki Jagiellońskiej w wystąpieniu pt. *Realizacja funkcji wydawniczych w repozytorium* omówił przykłady polskich repozytoriów, które realizują procesy wydawnicze. Na razie tego typu usługi podejmowane są w znikomym zakresie, jednak te pierwsze próby świadczą o zmianach zachodzących w bibliotekarstwie. Repozytoria stają się jednym z głównych kanałów komunikacji naukowej, który nie został jeszcze w pełni wykorzystany. Jarosław Gajda z Biblioteki Politechniki Lubelskiej w referacie pt. *Prace dyplomowe w polskich bibliotekach cyfrowych. Czy czegoś nie*

przeoczyliśmy? zwrócił uwagę, że co roku absolwenci pozostawiają po sobie tysiące prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich, które są praktycznie niedostępne dla szerszego grona czytelników, a mogłyby poszerzyć zbiory cyfrowe bibliotek. Na zakończenie sesji drugiej Piotr Marcinkowski reprezentujący firmę Aleph-Polska przybliżył słuchaczom działanie wyszukiwarki naukowej Primo.

Sesję trzecią, *Nowe role i wyzwania*, moderowała Bogumiła Urban. Pierwsze wystąpienie, pt. *Rola bibliotek w sprawozdawczości i ewaluacji uczelni*, zaprezentował Błażej Feret z Politechniki Łódzkiej. Prelegent zwrócił uwagę, że w poszukiwaniu nowego miejsca i roli bibliotek akademickich zapomina się czasem o tym, że mogą one służyć nie tylko studentom i pracownikom uczelni, ale także uczelni jako całości, wspierając procesy ogólnouczelniane. Paulina Studzińska-Jaksim i Maria Boćkowska z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w referacie pt. *Od lokalnego wizerunku do rozwijania współpracy w oparciu o bazę publikacji* scharakteryzowały Bibliografię Publikacji Pracowników, która powstała w celu dokumentowania danych o dorobku, wspomagania studentów w procesie tworzenia prac dyplomowych oraz kształtowania lokalnego wizerunku Uczelni, a obecnie stała się narzędziem współpracy pracowników Informacji Naukowej z władzami Uczelni i Wydziałów, jednostkami Uczelni (m.in. Dział Nauki, Wydawnictwo UP, Centrum Transferu Technologii) i szerzej – z podmiotami na poziomie miasta i kraju. Lidia Mikołajuk z Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego w referacie pt. *Instytucjonalne i społecznościowe narzędzia komunikacji naukowej* przybliżyła takie narzędzia, jak Academia.edu czy Research Gate. Agnieszka Dramińska i Joanna Kasprzyk-Machata z Biblioteki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu zaprezentowały referat pt. *Repozytorium uczelniane WIR jako ogniwo nowoczesnego środowiska naukowego*. WIR to platforma, która konsoliduje dane dotyczące działalności naukowej, m.in. publikacje, osiągnięcia naukowe pracowników, ich aktywność zawodową, realizowane projekty. Na zakończenie tej sesji sponsorzy: Zbigniew Szarejko z H+H Software GmbH oraz Martin Mittermeier ze Swiss Academic Software GmbH, wygłosili referat pt. *Citavi z HAN-em. Od wyszukiwania bibliografii aż po gotowy artykuł naukowy*.

Obrady kontynuowano kolejnego dnia. Sesję czwartą, *Jakość usług bibliotecznych, badań i analiz*, prowadziła Danuta Szewczyk-Kłos z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego. Ewa Dobrzyńska-Lankosz z Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie przygotowała referat pt. *Analiza porównawcza wybranych wskaźników funkcjonalności jako przykład wykorzystania AFBN w zarządzaniu bi-*

blioteką. Zachodzące na przestrzeni lat zmiany ukazane przez autorkę pozwalają na kreowanie polityki zatrudnienia, gromadzenia zbiorów, monitorowanie potrzeb użytkowników, zarządzanie biblioteką. Edyta Strzelczyk z Biblioteki Politechniki Warszawskiej w wystąpieniu pt. *Przyszłość bibliotek w rękach użytkowników* również podjęła problematykę AFBN. W swym wystąpieniu szczególną uwagę zwróciła na analizę nastrojów badanych użytkowników oraz konieczność reagowania na zgłaszane przez nich postulaty. W referacie pt. *Bibliotekarza zatrudnię od zaraz. O kompetencjach bibliotekarzy w ponowoczesnym świecie* Magdalena Karciaz z Biblioteki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu przedstawiła analizę trendów rynkowych, ponowoczesnej koncepcji społeczeństwa oraz badań własnych. Referat ten można uznać za wprowadzenie do dyskusji na temat zmian kompetencyjnych bibliotekarzy w kontekście ponowoczesności, rozwoju technologicznego oraz wyzwań nauki. Paweł Pioterek i Janina Przybysz z Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu w wystąpieniu zatytułowanym *Analiza badania jakościowego metodą wywiadu przeprowadzonego wśród czytelników Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu* omówili wyniki przeprowadzonych w macierzystej bibliotece badań jakościowych metodą indywidualnego wywiadu pogłębionego. Badania miały na celu sprawdzenie, w jaki sposób można dostosować bieżące usługi biblioteczne do potrzeb czytelników, a także jak uzyskać informacje na temat ich stosunku do biblioteki uczelnianej i relacji emocjonalnej z tą instytucją. Anna Ujwary-Gil oraz Natalia Potoczek z WSB-NLU w wystąpieniu pt. *Procesowo-sieciowe ujęcie funkcjonowania biblioteki akademickiej* przybliżyły funkcjonowanie biblioteki akademickiej z uwzględnieniem procesów biznesowych i analizy sieci organizacyjnej. Wykorzystując wywiad i ankietę badawczą, zidentyfikowały procesy biznesowe jako podstawowy obszar analiz, stosowany również w rozpoznaniu sieci społecznej i organizacyjnej biblioteki. Lidia Derfert-Wolf z Biblioteki Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy w wystąpieniu pt. *Badania wpływu i wartości bibliotek akademickich – narzędzia, pomiary, dobre praktyki* przedstawiła genezę zawartego w tytule zagadnienia i jego znaczenie dla ogólnej oceny funkcjonowania bibliotek oraz ich wizerunku w społecznościach lokalnych. Autorka scharakteryzowała plany rozwoju badań w ramach AFBN w kierunku oceny wpływu i wartości bibliotek. Jako ostatni w tej sesji wystąpili Damian Piera i Anna Abramowska z referatem pt. *Kompleksowa oferta EBSCO w trendach i wyzwaniach współczesnych bibliotek akademickich*.

Ostatnia sesja, której moderatorem był A. Jazdon, została zatytułowana *Kompetencje komunikacji i promocji*. D. Woźniak, rektor WSB-NLU w Nowym Sączu, wygłosił referat pt. *Narzędzia kompleksowego wsparcia procesu dydaktycznego i naukowego na uczelni wyższej na przykładzie systemu Cloud Academy*. System ten pozwala m.in. przez link lektury z sylabusu dostać się do katalogu biblioteki. Maria Czyżewska z Biblioteki Politechniki Białostockiej w referacie pt. *Dzielenie się wiedzą i informacją – komunikacja z pracownikami naukowymi na przykładzie Biblioteki Politechniki Białostockiej* omówiła metody i formy dzielenia się wiedzą i informacją oraz budowania trwałych, choć niełatwych relacji z pracownikami naukowymi macierzystej uczelni. Zenona Krupa z Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego wygłosiła referat pt. *Satysfakcja użytkowników z usług biblioteki w opinii studentów i pracowników naukowych Uniwersytetu Rzeszowskiego*. Uzyskane wyniki badań pozwoliły autorce określić mocne i słabe strony instytucji, a także wskazać potrzeby użytkowników, które powinny być uwzględniane w przyszłości. Katarzyna Błaszowska z Biblioteki Politechniki Gdańskiej w referacie pt. *Różnorodność w zespole – czy to działa?* zwróciła szczególną uwagę na wzmacnianie kompetencji miękkich, takich jak otwartość, inteligencja emocjonalna, komunikatywność, chęć do nauki, oraz na fakt, że inkluzywne i integrujące miejsce pracy ma kluczowy wpływ na zaangażowanie pracowników. W wystąpieniu pt. *Komunikacja wizualna bibliotek szkół wyższych na Instagramie* Katarzyna Puksza z Biblioteki Uniwersyteckiej w Białymstoku przekonywała słuchaczy, że Instagram to świetne narzędzie promocyjne. Stefan Kubów z Biblioteki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu w referacie pt. *Biblioteki w perspektywie zmiany kulturowej* przedstawił tytułowy problem w kontekście raportu „Reforma kulturowa 2020 – 2030 – 2040” zakładającego zmiany w Polsce w czterech głównych filarach: deliberatywne państwo; inkluzywna gospodarka; holistyczna szkoła; podmiotowe społeczeństwo. Na zakończenie konferencji M. Sidor podsumowała dwudniowe obrady plenarne. Podziękowała zebranych za ciekawe wystąpienia i dyskusje. Dzięki wygłoszonym referatom dotyczącym najróżniejszych funkcji działalności bibliotek oraz ich przyszłego rozwoju uczestnicy konferencji mogli poszerzyć swą wiedzę oraz wymienić doświadczenia.

Tekst wpłynął do redakcji 18 sierpnia 2018 r.